

ЗАКОН

О ФИНАНСИРАЊУ ПОЛИТИЧКИХ АКТИВНОСТИ

І. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се извори и начин финансирања, евиденција и контрола финансирања политичких активности политичких странака, коалиција и група грађана (у даљем тексту: политички субјекти).

Значење појмова

Члан 2.

Поједини појмови, у смислу овог закона, имају следеће значење:

- „политичка активност” је редован рад и изборна кампања политичког субјекта као подносиоца проглашене изборне листе и предлагача кандидата за председника Републике, народне посланике, посланике и одборнике;
- „политичка странка” је организација грађана уписана у Регистар политичких странака код надлежног органа у складу са законом;
- „коалиција” је облик удруживања политичких субјеката ради заједничког учешћа на изборима, који своје међусобне односе уређују уговором, овереним у складу са законом којим се уређује оверавање потписа;
- „група грађана” је облик удруживања бирача ради заједничког учешћа на изборима, који своје међусобне односе уређују уговором, овереним у складу са законом којим се уређује оверавање потписа;
- „изборна кампања” је скуп активности политичког субјекта од дана расписивања избора до дана проглашења коначних резултата избора;
- „редован рад” је политичка активност политичког субјекта који се не односи на изборну кампању;
- „изборно јемство” је гаранција политичког субјекта који учествује на изборима да ће вратити износ средстава добијених из јавних извора за финансирање изборне кампање уколико не освоји 1% важећих гласова, односно у случају политичког субјекта који представља и заступа интересе националних мањина уколико не освоји 0,2 % важећих гласова;
- „вредност давања” је укупна вредност свих давања (чланарина, прилог) која једно физичко или правно лице даје политичком субјекту на годишњем нивоу;
- „просечна месечна зарада” је просечна месечна зарада у Републици Србији, без пореза и доприноса, према подацима органа надлежног за послове статистике за претходну годину.

II. ИЗВОРИ И НАЧИН ФИНАНСИРАЊА

Извори финансирања политичких субјеката

Члан 3.

Политички субјекти финансирају се из јавних и приватних извора.

Средства из извора из става 1. овог члана политички субјекти користе за финансирање трошкова редовног рада и трошкове изборне кампање.

Политички субјекти се могу задуживати код банака и других финансијских организација у Републици Србији, у складу са законом.

Јавни извори

Члан 4.

Јавне изворе финансирања политичке активности чине новчана средства и услуге и добра које дају Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, њихови органи, као и организације чији су они оснивачи.

Новчана средства из јавних извора

Члан 5.

Новчана средства из јавних извора су средства буџета Републике Србије, буџета аутономне покрајине и буџета јединице локалне самоуправе, намењена за финансирање политичке активности.

Услуге и добра из јавних извора

Члан 6.

Услуге и добра из јавних извора су услуге и добра одређене посебним прописима, које политичким субјектима дају органи Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као и друге организације чији су они оснивачи.

Услуге и добра из става 1. овог члана обавезно се дају под једнаким условима свим политичким субјектима.

Органи Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као и друге организације чији су они оснивачи ближе уређују давање услуга и добара из става 1. овог члана.

Приватни извори

Члан 7.

Приватне изворе финансирања политичке активности чине чланарина, прилог, наследство, легат, приход од имовине и задуживање код банака и других финансијских организација у Републици Србији.

Чланарина

Члан 8.

Чланарина је новчани износ који члан политичке странке редовно плаћа на начин и под условима утврђеним статутом или другим општим актом политичке странке.

Члан политичке странке дужан је да уплату чланарине врши искључиво са свог текућег рачуна.

Изузетно од става 2. овог члана, чланарина чији износ не прелази 1.000 динара на годишњем нивоу може се платити у готовини или путем уплатнице. Ако се чланарина плаћа у готовини, овлашћено лице политичке странке дужно је да изда признаницу о примљеној чланарини. Признаницу потписује члан политичке странке који је чланарину уплатио и овлашћено лице политичке странке.

Прилог

Члан 9.

Прилог је новчани износ, осим чланарине, који физичко или правно лице добровољно даје политичком субјекту, поклон, као и услуге пружене без накнаде или под условима који одступају од тржишних.

Прилог су и кредити, зајмови и друге услуге банака и других финансијских организација дати под условима који одступају од тржишних, као и отпис дугова.

Давалац прилога, који обавља привредну делатност, дужан је да приликом давања прилога, а најкасније наредног дана од дана давања прилога, достави политичком субјекту своју изјаву или потврду надлежног органа да је измирио све обавезе по основу јавних прихода, као и изјаву да не врши нити да је у последње две године вршио делатност од општег интереса по основу уговора. Правно лице - давалац прилога дужно је да достави и податке о својој власничкој структури.

Политички субјекат је дужан да прими уплату новчаног износа из става 1. овог члана искључиво са текућег рачуна даваоца.

Политички субјекат је дужан да евидентира прилог из става 1. овог члана.

Максимална вредност давања

Члан 10.

Максимална вредност давања на годишњем нивоу, које једно физичко лице може дати политичким субјектима за редован рад, износи највише 20 просечних месечних зарада.

Максимална вредност давања на годишњем нивоу, које једно правно лице може дати политичким субјектима за редован рад, износи највише 200 просечних месечних зарада.

Давање чија је вредност на годишњем нивоу већа од једне просечне месечне зараде јавно се објављује.

Политички субјекат је дужан да давање из става 3. овог члана објави на свом веб-сајту у року од осам дана од дана када је вредност давања премашила износ једне просечне месечне зараде.

СТИЦАЊЕ И ПРИХОД ОД ИМОВИНЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Члан 11.

Имовину политичке странке чине непокретности и покретне ствари.

Имовина из става 1. овог члана служи за политичку активност и друге дозвољене активности политичке странке, у складу са законом.

Политичка странка стиче имовину купопродајом, наслеђивањем и легатом.

Политичка странка непокретну имовину може купити искључиво средствима прикупљеним из приватних извора.

Приход од имовине чине приходи које политичка странка остварује од продаје покретне и непокретне имовине, давања у закуп непокретне имовине у власништву политичке странке и камате на улоге датих код банака и других финансијских организација.

ЗАБРАНА ФИНАНСИРАЊА

Члан 12.

Забрањено је финансирање политичког субјекта од: страних држава; страних физичких и правних лица, осим међународних политичких удружења; анонимних дародоваца; јавних установа, јавних предузећа, привредних друштава и предузетника који обављају услуге од општег интереса; установа и предузећа са учешћем државног капитала; других организација и појединаца који врше јавна овлашћења; синдиката; удружења и других недобитних организација; цркава и верских заједница; приређивача игара на срећу; увозника, извозника и произвођача акцизних производа; правних лица и предузетника који имају доспеле, а неизмирене обавезе по основу јавних прихода, осим уколико овим законом није другачије одређено.

Прилог који међународна политичка удружења дају политичкој странци не може бити у новцу.

Забрањено је финансирање политичког субјекта од стране правног или физичког лица које врши делатности од општег интереса по основу уговора са органима Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као и јавним службама чији су они оснивачи, за време док постоји такав уговорни однос и две године након престанка уговорног односа.

Забрањено је да политичка странка стиче удео или акције у правном лицу.

НЕДОЗВОЉЕНО ПРИКУПЉАЊЕ СРЕДСТАВА

Члан 13.

Забрањено је вршење било ког облика притиска на правна и физичка лица приликом прикупљања средстава за политичког субјекта.

Забрањено је давање обећања или стављање у изглед било какве привилегије или личне користи даваоцу прилога политичком субјекту.

Забрањено је давање прилога политичком субјекту преко трећег лица.

Забрањено је прикривање идентитета даваоца прилога или износа прилога.

Забрана стицања прихода од комерцијалне делатности

Члан 14.

Политички субјекат не може стицати приход од промотивне, односно комерцијалне делатности.

Обавеза уплате незаконито стечених средстава

Члан 15.

Новчана средства стечена супротно члану 12. овог закона, политички субјекат је дужан да уплати на рачун буџета Републике Србије, у року од 15 дана од дана пријема средстава.

Политички субјекат је дужан да чланарину која је примљена супротно члану 8. став 3. овог закона уплати на рачун буџета Републике Србије у року од 15 дана од дана пријема чланарине.

Прилог за који није достављена документација прописана чланом 9. став 3. овог закона, као и давања преко износа прописаног у члану 10. овог закона политички субјекат је дужан да врати даваоцу у року од 15 дана од дана пријема прилога.

Ако се средства из става 3. овог члана не могу уплатити на рачун даваоца прилога, средства се уплаћују на рачун буџета Републике Србије.

III. ФИНАНСИРАЊЕ РЕДОВНОГ РАДА ПОЛИТИЧКИХ СУБЈЕКТА

Средства из јавних извора

Члан 16.

Средства из јавних извора која се обезбеђују за финансирање редовног рада политичких субјеката чији су кандидати изабрани за народне посланике, посланике, односно одборнике одређује се на нивоу од 0,15% расхода буџета Републике Србије, расхода буџета аутономне покрајине, односно расхода буџета јединице локалне самоуправе.

Расподела средстава из јавних извора

Члан 17.

Средства из члана 16. овог закона расподељују се политичким субјектима који су освојили мандате у представничким телима сразмерно броју гласова обрачунатих на начин прописан у ставу 2. овог члана.

Број гласова политичког субјекта који се узима као основица за расподелу средстава обрачунава се тако што се број гласова до 5% важећих гласова множи са коефицијентом 1,5, а број гласова преко 5% важећих гласова множи са коефицијентом 1.

Средства из члана 16. овог закона које добије политички субјекат који је на изборима настукао као коалиција деле се према коалиционом уговору.

Министарство надлежно за послове финансија, односно надлежни орган управе аутономне покрајине, односно орган јединице локалне самоуправе, сразмерни део средстава из става 1. овог члана преноси политичким субјектима сваког месеца, до десетог дана у месецу за претходни месец.

Рачун за финансирање редовног рада

Члан 18.

Политичка странка може да има више рачуна искључиво са истим пореским идентификационим бројем, као и девизни рачун, преко којих врши сав промет средстава намењених за финансирање редовног рада.

Рачуни преко којих коалиција, односно група грађана врши сав промет средстава намењених за финансирање редовног рада одређује се уговором о образовању тих политичких субјеката.

Коришћење средстава за финансирање редовног рада

Члан 19.

Средства за финансирање редовног рада политичких субјеката користе се за функционисање и пропагирање идеје политичког субјекта и подразумевају: рад са бирачима и чланством, трошкове промоције, рекламног материјала и публикација, трошкове истраживања јавног мњења, обуке, међународну сарадњу, трошкове зарада и накнада запослених, комуналне трошкове, као и трошкове за друге сличне активности.

Средства добијена из јавних извора у износу од најмање 5% укупних средстава добијених за редован рад на годишњем нивоу, политички субјекат је дужан да користи за стручно усавршавање и оспособљавање, међународну сарадњу и рад са чланством.

IV. ФИНАНСИРАЊЕ ТРОШКОВА ИЗБОРНЕ КАМПАЊЕ

Средства из јавних извора

Члан 20.

Средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање обезбеђују се у години у којој се одржавају редовни избори, у износу од 0,1% расхода буџета Републике Србије, расхода буџета аутономне покрајине, односно расхода буџета јединице локалне самоуправе, за годину за коју се буџет доноси.

У случају одржавања ванредних избора, надлежни органи су дужни да обезбеде средства предвиђена у ставу 1. овог члана.

Расподела средстава из јавних извора

Члан 21.

Средства из члана 20. овог закона у висини од 20% распоређују се у једнаким износима подносиоцима проглашених изборних листа у року од пет дана од дана проглашења изборне листе, а преостали део средстава (80%) додељује се подносиоцима изборних листа које су освојиле мандате, сразмерно броју освојених мандата, у року од пет дана од дана проглашења изборних резултата.

У случају одржавања избора по већинском изборном систему, средства из члана 20. овог закона у висини од 50% распоређују се у једнаким износима предлагачима кандидата у року од пет дана од дана утврђивања листе кандидата, а преостали део средстава (50%) додељују се предлагачу кандидата који је освојио мандат, у року од пет дана од дана проглашења изборних резултата.

Ако се за изборе по већинском изборном систему одржава други изборни круг, преостали део средстава (50%) из става 2. овог члана дели се на предлагаче кандидата који су освојили највише гласова у првом изборном кругу у року од пет дана од дана проглашења резултата првог изборног круга.

Средства за изборну кампању расподељује министарство надлежно за послове финансија, односно надлежни орган аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе.

Финансирање изборне кампање из приватних извора

Члан 22.

За финансирање трошкова изборне кампање политички субјекат може прикупљати средства из приватних извора.

Физичка и правна лица, у једној календарској години у којој се одржавају избори могу, поред давања за редован рад, дати и средства за трошкове изборне кампање до максимално прописаног износа на годишњем нивоу из члана 10. ст. 1. и 2. овог закона, без обзира на број изборних кампања у календарској години.

Трошкови изборне кампање

Члан 23.

Трошкови изборне кампање су трошкови политичке активности у току изборне кампање.

Средства прикупљена из јавних и приватних извора за финансирање трошкова изборне кампање могу се користити само за активности из става 1. овог члана.

На свако изнајмљивање термина у медијима примењују се прописи и правила којима се уређује поступање медија у изборној кампањи.

Посебан рачун за финансирање изборне кампање

Члан 24.

У сврху прикупљања средстава за финансирање изборне кампање, политички субјекат отвара посебан рачун, који се не може користити у друге сврхе.

Политички субјекат, који не поседује рачун из става 1. овог члана, дужан је да га отвори након расписивања избора, а пре проглашења изборне листе.

Сва средства намењена за финансирање изборне кампање уплаћују се на рачун из става 1. овог члана и сва плаћања трошкова изборне кампање врше се са тог рачуна.

Средства прикупљена из приватних извора за редован рад, политички субјекат може користити за трошкове изборне кампање, под условом да их уплати на рачун из става 1. овог члана.

Отварање рачуна из ст. 1. и 2. овог члана за коалицију, односно групу грађана уређује се уговором о образовању тих политичких субјеката.

Изборно јемство

Члан 25.

Политички субјекат, приликом подношења кандидатуре, уколико намерава да користи средства из јавних извора за финансирање изборне кампање, дужан је да положи изборно јемство у висини средстава из члана 21. ст. 1. и 2. овог закона.

Изборно јемство из става 1. овог члана састоји се у полагању готовог новца, банкарске гаранције, државних хартија од вредности или у стављању хипотеке за износ јемства на непокретној имовини лица које даје јемство.

Потврда о изборном јемству предаје се министарству надлежном за послове финансија, односно надлежном органу управе аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе.

Повраћај средстава

Члан 26.

Политички субјекат који на изборима не освоји 1% важећих гласова, односно политички субјекат који представља и заступа интересе националне мањине ако не освоји 0,2% важећих гласова, дужан је да врати добијена средства из члана 21. ст. 1. и 2. овог закона, у року од 30 дана од дана проглашења коначних изборних резултата.

У случају да у року из става 1. овог члана политички субјекат не врати средства из члана 21. ст. 1. и 2. овог закона, Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе извршиће повраћај ових средстава из средстава датих за изборно јемство.

V. ВОЂЕЊЕ ЕВИДЕНЦИЈА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Обавеза вођења књиговодства и евиденција

Члан 27.

Политички субјекти који имају представнике у представничким телима и регистроване политичке странке, дужни су да воде књиговодство о свим приходима и расходима.

Књиговодство се води по пореклу, висини и структури прихода и расхода, у складу са прописима који уређују рачуноводство и ревизију.

Надлежни органи сваке године контролишу књиговодствене евиденције прихода и расхода политичких субјеката из става 1. овог члана.

Политички субјекти који имају представнике у представничким телима и регистроване политичке странке дужни су да воде посебну евиденцију о прилозима, поклонима и пруженим услугама без накнаде, односно под условима који одступају од тржишних, као и евиденцију о имовини.

Садржину и начин вођења евиденција из става 4. овог члана ближе уређује директор Агенције за борбу против корупције (у даљем тексту: Агенција).

Годишњи финансијски извештај

Члан 28.

Политички субјекти који имају представнике у представничким телима и регистроване политичке странке, дужни су да подносе Агенцији годишњи финансијски извештај, као и извештај о прилозима и имовини, уз претходно прибављено мишљење овлашћеног ревизора лиценцираног у складу са прописима о рачуноводству и ревизији, до 15. априла текуће године за претходну годину.

Политички субјекти из става 1. овог члана дужни су да у року од осам дана од дана достављања годишњег финансијског извештаја Агенцији, објаве извештај на свом веб-сајту и доставе га ради објављивања „Службеном гласнику Републике Србије”.

Извештај о трошковима изборне кампање

Члан 29.

Политички субјекат који учествује у изборној кампањи дужан је да Агенцији поднесе извештај о трошковима изборне кампање, у року од 30 дана од дана објављивања коначних резултата избора.

Извештај о трошковима изборне кампање садржи податке о пореклу, висини и структури прикупљених и утрошених средстава из јавних и приватних извора.

Извештај о трошковима изборне кампање односи се на период од дана расписивања избора до дана објављивања коначних резултата избора.

Извештај о трошковима изборне кампање објављује се на веб-сајту Агенције.

Садржину извештаја о трошковима изборне кампање ближе уређује директор Агенције.

Повраћај средстава из јавних извора

Члан 30.

Сва средства из јавних извора која није потрошио у току изборне кампање, политички субјекат је дужан да уплати у буџет Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, до дана подношења извештаја.

Сва средства из приватних извора која није потрошио у току изборне кампање политички субјекат је дужан да пренесе на рачун који користи за редован рад, до дана подношења извештаја.

Овлашћено лице

Члан 31.

Статутом политичке странке, односно одговарајућом одлуком политичког субјекта, мора бити одређен начин обављања унутрашње контроле финансијског пословања и право чланова, односно бирача који подржавају изборну листу, да се упознају са приходима и расходима политичког субјекта.

Статутом политичке странке, односно уговором о образовању политичког субјекта, мора бити предвиђено именовање лица одговорног за

финансијско пословање, подношење извештаја, вођење књига и контакт са Агенцијом (у даљем тексту: овлашћено лице).

Политички субјекат обавештава Агенцију о именовану овлашћеног лица из става 2. овог члана у року од три дана од дана његовог именованја.

Политички субјекат дужан је да у случају било какве промене овлашћеног лица, Агенцију обавести о насталој промени.

Овлашћено лице потписује све финансијске извештаје политичког субјекта и одговорно је за вођење евиденције у вези са финансирањем политичког субјекта.

На захтев Агенције овлашћено лице је дужно да достави књиговодствене податке из члана 27. овог закона на увид и у току финансијске године.

Политички субјекат чува извештаје из чл. 28. и 29. овог закона најмање шест година од дана подношења Агенцији.

Овлашћење Агенције

Члан 32.

У обављању послова прописаних овим законом, Агенција има право непосредног и неометаног приступа књиговодственој евиденцији и документацији и финансијским извештајима политичког субјекта, као и да ангажује одговарајуће стручњаке и институције.

Политички субјекат је дужан да на захтев Агенције, у року који одреди Агенција, који не може бити дужи од 15 дана, достави сва документа и информације које су Агенцији потребне за обављање послова прописаних овим законом.

У току изборне кампање политички субјекат је дужан да на захтев и у року који одреди Агенција, који не може бити дужи од три дана, достави податке које су Агенцији потребне за обављање послова прописаних овим законом.

Органи Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, банке, као и правна и физичка лица која финансирају политичке субјекте, односно која су у њихово име и за њихов рачун обавила одређену услугу, дужни су да, на захтев Агенције, доставе све податке који су Агенцији потребни за обављање послова прописаних овим законом.

У погледу обавезе доставе података утврђене у ставу 4. овог члана не примењују се забране и ограничења утврђене другим прописима.

Обезбеђивање средстава потребних за обављање послова контроле

Члан 33.

Средства за обављање послова контроле трошкова изборне кампање за изборе за председника Републике, изборе за народне посланике, посланике и одборнике, обезбеђују се Агенцији у буџету Републике Србије.

За намену из става 1. овог члана, у буџету Републике Србије обезбеђују се средства у износу не мањем од 1% ако су у питању избори за председника Републике и народне посланике, 0,5% ако су у питању избори за посланике и одборнике у скупштини града, односно 0,25% ако су у питању избори за одборнике у скупштинама општина, од укупног износа средстава који се из

буџета Републике Србије издваја за изборну кампању за изборе за народне посланике.

Ако се у једној календарској години одржава више избора, проценат из става 2. овог члана примењује се за сваке изборе.

Контрола од стране Државне ревизорске институције

Члан 34.

Агенција након обављене контроле финансијских извештаја политичког субјекта, може упутити Државној ревизорској институцији захтев за обављање ревизије тих извештаја, у складу са законом.

Државна ревизорска институција поступа по захтеву из става 1. овог члана у складу са законом и обавештава Агенцију о обављеној ревизији.

VI. ПОСТУПАЊЕ И ОДЛУЧИВАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОВРЕДЕ ЗАКОНА

Поступак

Члан 35.

Поступак у коме се одлучује да ли постоји повреда овог закона и изричу мере у складу са овим законом, покреће и води Агенција по службеној дужности.

Поступак из става 1. овог члана може се покренути и на основу пријаве физичког или правног лица.

О покретању поступка из става 1. овог члана Агенција обавештава политичког субјекта.

Агенција може да позове овлашћено лице, као и лице на основу чије пријаве је покренут поступак, ради прибављања информација, као и да тражи достављање потребних података у циљу одлучивања о постојању повреде овог закона.

Сходна примена прописа

Члан 36.

У поступку из члана 35. овог закона, који није уређен овим законом, сходно се примењују одредбе закона који уређује општи управни поступак.

Мера

Члан 37.

Агенција изриче меру упозорења политичком субјекту уколико у поступку контроле утврди недостатке који се могу отклонити.

Уколико политички субјекат не поступи по мери упозорења, до истека рока који је у одлуци одређен, Агенција подноси захтев за покретање прекршајног поступка.

VII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Кривично дело

Члан 38.

Ко даје, односно у име и за рачун политичког субјекта прибави средства за финансирање политичког субјекта противно одредбама овог закона у намери да прикрије извор финансирања или износ прикупљених средстава политичког субјекта, казниће се затвором од три месеца до три године.

Ако су извршењем дела из става 1. овог члана дата или примљена средства у износу који прелази милион и петсто хиљада динара, учинилац ће се казнити затвором од шест месеци до пет година.

Средства из ст. 1. и 2. овог члана одузеће се.

За поступање у предметима кривичног дела из ст. 1. и 2. овог члана надлежно је Тужилаштво за организовани криминал, односно посебно одељење надлежног суда, које поступа у кривичним делима организованог криминала.

Прекршаји политичког субјекта

Члан 39.

Новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај политичка странка, ако:

- 1) прими средства супротно члану 8. став 3. овог закона;
- 2) не објави давање у складу са чланом 10. ст. 3. и 4. овог закона;
- 3) поступа супротно члану 11. овог закона;
- 4) поступа противно забрани из члана 12. став 3. овог закона;
- 5) поступа противно забрани из члана 13. овог закона;
- 6) стиче приход супротно члану 14. овог закона;
- 7) не уплати средства у складу са чланом 15. овог закона;
- 8) отвори више рачуна супротно члану 18. овог закона;
- 9) користи средства супротно чл. 19. и 23. и члану 24. ст. 3. и 4. овог закона;
- 10) не отвори посебан рачун за финансирање изборних кампања у складу са чланом 24. овог закона;
- 11) не води евиденцију у складу са чланом 27. овог закона;
- 12) не достави годишњи финансијски извештај у складу са чланом 28. став 1. овог закона;
- 13) не објави финансијски извештај на веб-сајту или га не достави „Службеном гласнику Републике Србије” ради објављивања, у року прописаном у члану 28. став 2. овог закона;
- 14) не достави извештај о трошковима изборне кампање у складу са чланом 29. овог закона;
- 15) поступи супротно члану 30. овог закона;

16) не именује овлашћено лице, не пријави промену овлашћеног лица или о томе не обавести Агенцију, у складу са чланом 31. ст. 3. и 4. овог закона;

17) не омогући Агенцији приступ у складу са чланом 32. став 1. овог закона;

18) не достави Агенцији документа, информације и податке у складу са чланом 32. ст. 2. и 3. овог закона;

19) не поступи по изреченој мери упозорења (члан 37. став 2).

За прекршаје из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у политичкој странци или другом политичком субјекту новчаном казном у од 50.000 до 150.000 динара.

Средства прибављена извршењем прекршаја из става 1. тач. 1), 3) до 7), 9) и 15) овог члана одузеће се.

Прекршаји давалаца финансијских средстава

Члан 40.

Новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара казниће се правно лице ако:

1) да прилог политичком субјекту супротно чл. 9. и 10. и члану 22. став 2. овог закона;

2) не достави податке Агенцији у складу са чланом 32. став 4. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 100.000 до 500.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се физичко лице новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

Средства прибављена извршењем прекршаја из става 1. тачка 1) овог члана одузеће се.

Застарелост покретања прекршајног поступка

Члан 41.

Прекршајни поступак за прекршаје из чл. 39. и 40. овог закона не може се покренути ако протекне пет година од дана када је прекршај учињен.

Губитак права на добијање средстава из јавних извора

Члан 42.

У случају осуде за кривично дело из члана 38. овог закона или ако политичка странка или одговорно лице у политичком субјекту буду кажњени за прекршај прописан у члану 39. овог закона, политички субјекат губи право на добијање средстава из јавних извора намењених финансирању политичког субјекта, у износу одређеном на начин прописан у ст. 2. до 4. овог члана.

Износ средстава из става 1. овог члана не може бити мањи од износа средстава прибављених извршењем кривичног дела или прекршаја, а највише

до 100% износа средстава из јавних извора намењених за финансирање редовног рада политичког субјекта за наредну календарску годину.

Ако је износ средстава прибављених извршењем кривичног дела, односно прекршаја мањи од 10% средстава из јавних извора намењених за финансирање редовног рада политичког субјекта за наредну календарску годину, износ средстава из става 1. овог члана не може бити мањи од 10% средстава из јавних извора намењених за финансирање редовног рада политичког субјекта за наредну календарску годину.

Износ средстава из става 1. овог члана одређује се сразмерно изреченој казни за учињено кривично дело или прекршај, у складу са правилима прописаним у ст. 2. и 3. овог члана.

Решење о губитку права на добијање средстава из јавних извора намењених за финансирање редовног рада политичког субјекта за наредну календарску годину, у коме се утврђује и њихов износ, доноси Агенција и против њега се може покренути управни спор.

Обустава преноса средстава из јавних извора

Члан 43.

После покретања кривичног поступка за кривично дело из члана 38. овог закона или прекршајног поступка за прекршај из чл. 39. овог закона, на захтев Агенције, министарство надлежно за послове финансија, односно надлежни орган управе аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, доноси одлуку о привременој обуставити преноса средстава из јавних извора политичком субјекту до доношења правноснажне одлуке у кривичном, односно прекршајном поступку.

Против одлуке надлежног органа управе аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе из става 1. овог члана, може се изјавити жалба надлежном органу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Против одлуке министарства из става 1. овог члана и одлуке надлежног органа аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе из става 2. овог члана може се покренути управни спор.

Управни суд је дужан да одлучи у року од 30 дана од дана достављања тужбе у управном спору из става 3. овог члана.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 44.

Поступци контроле рада политичких странака започети до дана ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник РС”, бр. 72/03, 75/03 – исправка, 97/08 и 60/09 – одлука УС).

Члан 45.

Подзаконски акти предвиђени овим законом донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења аката из става 1. овог члана примењиваће се подзаконски акти донети у складу са Законом о финансирању политичких странака

(„Службени гласник РС”, бр. 72/03, 75/03 – исправка, 97/08 и 60/09 – одлука УС), уколико нису у супротности са овим законом.

Члан 46.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о финансирању политичких странака („Службени гласник РС”, бр. 72/03, 75/03 – исправка, 97/08 и 60/09 – одлука УС), изузев члана 4, који престаје да важи 1. јула 2012. године.

Члан 47.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим чл. 16. и 17. који ступају на снагу 1. јула 2012. године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I . УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о финансирању политичких активности садржан је у члану 97. тач. 11. и 17. Устава Републике Србије, према којима Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, контролу законитости располагања средствима правних лица и финансијску ревизију јавних средстава, као и друге односе од интереса за Републику Србију, у складу с Уставом.

II . РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Важећи Закон о финансирању политичких странака донет је 2003. године. Овај закон је измењен 2008. године, када су надлежности Републичке изборне комисије и Одбора за финансије Народне скупштине пренесене на новообразовану Агенцију за борбу против корупције. Међутим, ова измена закона није била довољна да се постојећи закон доследно спроведе у пракси, имајући у виду да је у многим својим деловима недоречен и да не уређује сва питања која се односе на финансирање политичких странака и изборних кампања. Ово је констатовано и у извештају Европске комисије о напретку Србије за 2010. годину, у коме је наведено да је потребно донети нови закон којим се обезбеђује транспарентније финансирање политичких партија и боља контрола расхода, као и да постојећи закон има значајне недостатке и не обезбеђује Агенцији за борбу против корупције да успешно прати финансирање партија, посебно током изборних кампања.

Из наведених разлога, Влада је предложила Закон о финансирању политичких активности. У изради овог закона учествовали су, поред представника ресорних министарстава, представници политичких странака и невладиних организација које се баве проблематиком финансирања политичких странака. О предложеном закону прибављена су и мишљења Венецијанске комисије Савета Европе и Европске комисије, а примедбе из тих мишљења су унете у текст предложеног закона.

Доношење предложеног закона представља испуњење обавезе Републике Србије у процесу европских интеграција и стицања статуса кандидата за чланство у Европској унији.

III . ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чл. 1. и 2. Закона су уводне одредбе којима се прописује предмет закона и значење појмова који се употребљавају у закону. Чланом 1. Закона прописано је да се овим законом уређују извори и начин финансирања, евиденција и контрола финансирања политичких активности политичких странака, коалиција и група грађана. Предмет закона постављен је шире у односу на важећи закон, будући да се уређује питање финансирања редовног рада не само политичких странака, него и коалиција и група грађана које имају своје представнике у Народној скупштини, скупштинама аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе.

Одредбама Главе II. уређују се извори и начин финансирања политичких субјеката. Закон прописује две врсте извора из којих се финансирају политички субјекти и то јавне и приватне изворе. Јавне изворе финансирања чине новчана средства буџета Републике Србије, буџета аутономне покрајине и буџета јединице локалне самоуправе, намењена за финансирање политичке активности, као и другим прописима одређене услуге и добра, дата без накнаде или под условима који одступају од тржишних, а које дају државни органи и

друге организације чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе.

Чланом 7. Закона прописано је да приватне изворе финансирања политичког субјекта чине чланарина, прилог, наследство, легат и приход од имовине. Посебну новину представља укидање ограничења из важећег закона о висини средстава из приватних извора намењених за финансирање политичких субјеката.

Чланом 8. Закона прописано је да се чланарина уплаћује искључиво са текућег рачуна члана политичке странке, осим за износ до 1.000 динара на годишњем нивоу, када се може платити у готовини или путем уплатнице, при чему је овлашћено лице политичке странке дужно да изда признаницу о примљеној чланарини. На тај начин се омогућава ефикаснија контрола финансирања политичких странака по основу чланарине

У циљу ефикасније контроле финансирања политичких субјеката, чланом 9. Закона прописано је да се новчана средства дата у виду прилога политичком субјекту врше искључиво уплатом са текућег рачуна даваоца прилога.

Чланом 10. Закона прописано је да је максимална вредност давања на годишњем нивоу, које једно физичко лице може дати политичким субјектима за редован рад, највише 20 просечних месечних зарада, односно када је у питању правно лице, највише 200 просечних месечних зарада. Ради бољег увида јавности у финансирање политичких субјеката прописана је обавеза за политичке субјекте да сва давања чија је вредност на годишњем нивоу већа од једне просечне месечне зараде јавно објави на свом веб-сајту.

Чланом 11. Закона прописано је да имовину политичког странке чине непокретности и покретне ствари, које служе за политичку активност и друге дозвољене активности. Политичка странка може стећи имовину купопродајом, наслеђивањем и легатом, при чему непокретну имовину може купити искључиво средствима прикупљеним из приватних извора.

Као и у важећем закону, задржана је забрана финансирања политичких странака од страних држава; страних физичких и правних лица, анонимних дародоваца; јавних установа, јавних предузећа, привредних друштава и предузетника који обављају услуге од општег интереса; установа и предузећа са учешћем државног капитала; других организација и појединаца који врше јавна овлашћења; синдиката; удружења и других недобитних организација; црква и верских заједница; приређивача игара на срећу; увозника, извозника и произвођача акцизних производа; правних лица и предузетника који имају доспеле, а неизмирене обавезе по основу јавних прихода. Новину представља да се политичка странка може финансирати путем прилога међународних политичких удружења, с тим што ови прилози не могу бити у новцу.

У чл. 13. до 15. Закона прописане су забране вршења притиска, односно давања привилегије, приликом прикупљања средстава за финансирање политичких субјеката, као и забрана остваривања прихода политичког субјекта од комерцијалних делатности. Такође, прописано је да је политички субјект дужан да средства прикупљена супротно одредбама овог закона уплати у буџет или на рачун даваоца средстава.

У чл. 16. до 19. Закона уређено је финансирање редовног рада политичког субјекта. Чланом 16. Закона прописано је да се из јавних извора средства за финансирање политичких субјеката који имају своје представнике у представничким телима одређује на нивоу од 0,15% расхода буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Чланом 17.

Закона предвиђен је другачији начин расподеле средстава из јавних извора за финансирање редовног рада политичких субјеката, а у циљу правилније расподеле ових средстава. Новину представља решење да је политички субјекат дужан да средства добијена из јавних извора у износу од најмање 5% укупних средстава, користи за стручно усавршавање и оспособљавање, међународну сарадњу и рад са чланством.

У чл. 20. до 26. Закона уређено је финансирање трошкова изборне кампање. Чланом 20. Закона прописано је да се из јавних извора средства за финансирање изборне кампање у години у којој се одржавају избори одређују у износу од 0,1% расхода буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Чланом 21. Закона задржано је постојеће решење о начину расподеле средстава за финансирање изборне кампање. Новину представља решење које се односи на расподелу средстава за финансирање изборне кампање по већинском изборном систему. Такође, у члану 25. Закона предвиђено је полагање изборног јемства од стране политичког субјекта, уколико намерава да користи средства из јавних извора за финансирање изборне кампање. Поред тога, политички субјект који на изборима не освоји 1% важећих гласова, односно политички субјект који заступа интересе националне мањине, а који на изборима не освоји 0,2% важећих гласова, дужан је да врати добијена средства намењена за финансирање изборне кампање из јавних извора у року од 30 дана од дана проглашења коначних изборних резултата. Посебну новину представља решење из члана 22. Закона којим се укида ограничење висине средстава из приватних извора прикупљених ради финансирања изборне кампање. У циљу ефикасније контроле финансирања трошкова изборне кампање, чланом 24. Закона предвиђена је обавеза за политичког субјекта да отвори посебан рачун за евидентирање прикупљених средстава и трошкова изборне кампање.

У чл. 27. до 34. Закона уређује се вођење књиговодствене евиденције и подношење финансијских извештаја политичких субјеката. Чланом 27. Закона прописано је да су политички субјекти који имају представнике у представничким телима и регистроване политичке странке, дужни да воде књиговодство о свим приходима и расходима, које се води по пореклу, висини и структури прихода и расхода, у складу са прописима који уређују рачуноводство и ревизију. Чланом 28. Закона прописано је да су политички субјекти који имају представнике у представничким телима и регистроване политичке странке, дужни да подносе Агенцији годишњи финансијски извештај и да га објаве на веб-сајту и у „Службеном гласнику Републике Србије”, а у циљу транспарентности финансирања политичких субјеката. Исто тако политички субјекат који учествује у изборној кампањи дужан је да Агенцији поднесе извештај о трошковима изборне кампање, који се објављује на веб-сајту Агенције. У чл. 32. и 33. Закона уређује се обавеза политичких субјеката, односно државних органа и правних и физичких лица да Агенцији за борбу против корупције омогуће вршење надзора и увид у документацију у циљу контроле финансирања политичких субјеката, као и начин обезбеђивања средстава у буџету за послове контроле финансирања изборне кампање које обавља Агенција. Чланом 34. Закона предвиђена је могућност да Агенција затражи од Државне ревизорске институције да обави ревизију финансијских извештаја политичких субјеката.

У чл. 35. до 37. Закона уређени су поступак и мере у случају повреде овог закона. Поступак покреће и води Агенција по службеној дужности, а поступак се може покренути и на основу пријаве физичког или правног лица. Чланом 37. Закона предвиђено је да Агенција изриче меру упозорења

политичком субјекту уколико у поступку контроле утврди недостатке који се могу отклонити.

У чл. 38. до 43. Закона садржане су казнене одредбе. Чланом 38. Закона прописано је кривично дело за лице које даје, односно у име и за рачун политичког субјекта прибави средства за финансирање политичког субјекта противно одредбама овог закона у намери да прикрије извор финансирања или износ прикупљених средстава политичког субјекта. Чл. 39. и 40. Закона прописани су прекршаји за политичке субјекте, као и за друга правна и физичка лица због повреде овог закона. Чланом 41. Закона прописан је посебан рок за застарелост прекршајног гоњења од пет година од дана када је прекршај учињен. Чланом 43. Закона дата је могућност да се до правноснажног окончања кривичног, односно прекршајног поступка обустави пренос средстава из јавних извора намењених за финансирање политичког субјекта.

Чланови 44. до 47. представљају прелазне и завршне одредбе Закона којима се уређеју рокови за доношење подзаконских аката, престанак важења Закона о финансирању политичких странака, као и ступање закона на снагу.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна финансијска средства у буџету Републике Србије.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се да се закон донесе по хитном поступку због испуњавања међународних обавеза Републике Србије, које су преузете у процесу придруживању Европској унији.